

VINCENTAS DIENYS

Lietuvos fizikas profesorius Vincentas Dienys gimė 1936 m. balandžio 22 d. Rokiškio rajone, Aleknų kaime. Mirė 2022 m. balandžio 2 d., palaidotas Vilniuje, Rokantiškių kapinėse.

1954 m. baigęs Linkuvos rajono Žeimelio vidurinę mokyklą, 1959 m. – Vilniaus universiteto Fizikos ir matematikos fakultetą, įgijo fiziko specialybę. 1961–1963 m. studijavo aspirantūrą Leningrado A. F. Jofės fizikos ir technikos institute, o 1963 m., nutarus Lietuvoje nestatyti tiriamojo branduolinio reaktoriaus, grįžo į Lietuvą ir aspirantūros studijas tęsė LMA Fizikos ir matematikos institute puslaidininkių fizikos srityje. Šiame institute profesorius dirbo vyr. laborantu, vėliau – jaunesnioju moksliniu bendradarbiu, vyresnioju bei vyriausioju inžinieriumi, 1967–1990 m. dirbo LMA Puslaidininkių fizikos instituto laboratorijos vadovu.

1981 m. mokslininkas apgynė fizikos-matematikos mokslų daktaro disertaciją, kuri Lietuvos mokslo tarybos 1993 m. buvo nostrifikuota ir V. Dieniui suteiktas gamtos mokslų habilituoto daktaro mokslo laipsnis. 1987 m. Puslaidininkių fizikos instituto tarybos siūlymu jam suteiktas profesoriaus vardas. 1987 m. buvo išrinktas LMA nariu korespondentu, 2011 m. – LMA tikroju nariu.

V. Dienys – talentingas, darbštus mokslininkas, puikus mokslo organizatorius. Būdamas jaunas, vos 32 metų, tapo ką tik įkurto LMA Puslaidininkių fizikos instituto direktoriaus pavaduotoju mokslui ir subūrė jauną kolektyvą, kuris ėmėsi naujų mūsų šaliai mokslo krypčių nagrinėjimo. Viena tokių – karštųjų elektronų puslaidininkiuose tyrimai, kuriems vadovavo V. Dienys. Institutas tapo koordinuojančia institucija visoje Rytų Europoje. Mokslininko iniciatyva institute buvo pradėti taikomieji puslaidininkinių jutiklių kūrimo darbai. Institutas tapo viena svarbiausių Lietuvos mokslo įstaigų. Jaunatviška aplinka, intensyvią mokslinę veiklą lydėję įvairūs sportiniai ir turistiniai renginiai pritraukė daug talentingo ir aktyvaus jaunimo, todėl Puslaidininkių fizikos institutas atėjęs Sąjūdžiui tapo vienu iš jo židinių. Atkūrus Nepriklausomybę pats Akademikas aktyviai talkino kuriant įvairias valstybės įstaigas. Jis buvo LR kultūros ir švietimo ministrų pavaduotojas, dirbo Pedagogikos institute ir Profesinio mokymo metodikos centro direktoriumi. Akademiko nuopelnai įvertinti LTSR valstybine premija bei LDK Gedimino ordino 1-ojo laipsnio medaliu.

mokslių skyriaus mokslinė sekretorė
Silva Aukštinaitytė

Naudoti šaltiniai:

LMA archyvas. Asmens byla.

Mokslo ir enciklopedijų leidybos centro (MELC) „Visuotinė lietuvių enciklopedija“

Virginijos Valuckienės nuotrauka